การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

กลุ่มงานจริยธรรม
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

คำนำ

แนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment - ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการ “ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับสินบน” ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน อย่างน้อย ดังนี้ (๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ (๓) การจัดซื้อจัดจ้าง และ (๔) การบริหารงานบุคคล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวจึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ นำความเสี่ยงการทุจริตที่ได้นี้มากำหนดเป็นมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริตของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกประการหนึ่ง เพื่อมุ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบาย เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต ตลอดจนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

กลุ่มงานจริยธรรม
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ แนวคิดการวิเคราะห์ความเสี่ยงทุจริต	๓
ส่วนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๒
ส่วนที่ ๔ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๙

ส่วนที่ ๑
บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การทุจริตเป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่เบี่ยงเบนไปจากปทัสฐานอันเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อตอบสนองเป้าหมายส่วนตัวเป็นสำคัญ การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริตในภาครัฐมีการกระจายตัว และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในทึกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบายจนถึงการขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้ประกาศผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริตประจำปี พ.ศ. ๒๔๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ โดยประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๕ คะแนนอยู่ในลำดับที่ ๑๑๐ จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ ได้รับคะแนนลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งได้รับคะแนน ๓๖ คะแนน จากผลคะแนนดังกล่าวเป็นเครื่องสะท้อนว่าในสายตานานาชาติยังไม่เกิดความเชื่อมั่นในความโปร่งใสของการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยจะต้องอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีค่าคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องปรามกำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เห็นชอบแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกันขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ได้อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) จึงได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ โดยขับเคลื่อนการดำเนินการผ่านศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำพาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรใสสะอาด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดสภาวะธรรมาภิบาล (The Worldwide Governance Indicators (WGI) ของธนาคารโลก (Word Bank) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริตองค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ ยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เพราะมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่เหมาะสม และสมเหตุสมผล หรือหากเกิด ความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเป็นกลไกของฝ่ายบริหารและในฐานะฝ่ายเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ยังได้มีการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าวโดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) และประยุกต์ใช้ ISO ๓๗๐๐๑ (Anti-Bribery Management Systems (ABMS) ระบบการจัดการการต่อต้านการให้และรับสินบน ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริตได้อย่างแท้จริง อันจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน นักลงทุนและชาวต่างชาติ ซึ่งจะส่งผลให้ค่าคะแนนดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสูงขึ้น

๒. วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต

๒.๒ เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ

๒.๓ เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร

๒.๔ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

ส่วนที่ ๒
แนวคิดการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ กรอบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสามเหตุการณ์ทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (๑๙๔๐) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's people Money

นอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (๑๙๔๐) ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T.Wolfe and Dana R. Hermanson (๒๐๐๔) และทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T.Wolfe and Dana R. Hermanson (๒๐๐๔) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
๑. Opportunity	๑. Capability ๒. Opportunity	๑. G-Greed ๒. O-Opportunity
๒. Pressure ๓. Rationalization	๓. Incentive / Motive ๔. Rationalization	๓. N-Need ๔. E-Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน และแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการใช้เงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานที่เอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติมิชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดจากความละโมบโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษจับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งที่ทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้หรือรักการลงโทษน้อยมาก

๒.๒ กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยั้บยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการกบริหารจัดการควาเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

<u>ด้านที่ ๑</u> ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

<u>ด้านที่ ๒</u> ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

<u>ด้านที่ ๓</u> ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

กรอบแนวคิดการพัฒนาการประเมินเชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
Corruption Risk Management : CRM

- CRM จะต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาหน่วยงานในเชิงบวกมากกว่าทำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรู้สึกกังวล
- ผลการประเมิน CRM ควรให้แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานไปในตัว
- หน่วยงานราชการที่ได้รับการประเมิน CRM ได้ประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และได้รับประโยชน์ในมุมของการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรโดยเฉพาะการแสดงให้สังคมและสาธารณชนรับรู้ว่าหน่วยงานให้ความสำคัญกับการยับยั้งการทุจริต

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management : CRM		
ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติอนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การอำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	-โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นงบกลาง เงินนอกงบประมาณ และ โครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ไม่รวมโครงการที่หน่วยรับงบประมาณ “ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะ ส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ

นิยาม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	**คำอธิบาย**
	is, or could reasonably be perceived as, bribery *(ที่มา : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO ๓๗๐๐๑ with Gift Giving and Receiving)*
การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือ บุคคลที่ให้กันในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนงานหรือโครงการ

๑. แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์การก็จะสามารถบริหารจัดการและหามาตราการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒. ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑) ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กุญแจสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒) ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓) กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔) มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานและมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผล และสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๒.๓ วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของ ความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความ เสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิง คุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ โดยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงมี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนงาน หรือโครงการ

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นพยากรณ์ล่วงหน้าที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Wort Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อกำจัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๒. ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เปนขั้นตอนหลังจากที่หนวยงานตกลงรวมกันวาจะนำกระบวนงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหนวยงาน หลังจากนั้นใหหนวยงานนำกระบวนงานนั้นมาระบุรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแตละขั้นตอนโดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตใหอธิบายรายละเอียดเหตุการณที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตวามี รูปแบบพฤติการณการทุจริตที่ในแตละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมินใหละเอียดและชัดเจนมากที่สุดวา ใคร ทำอะไร ที่ไหน อยางไร โดยเฉพาะรายละเอียดในสวนที่เจาหนาที่รัฐเขาไปมีพฤติกรรมทุจริตอยางไร โดยผูปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนงานหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหนวยงานอาจมีการรับฟงความคิดเห็นจากผูมีสวนไดสวนเสียภายนอกดวยก็ได เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners สวนใหญไมยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพรองของตนเอง ผูประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไมใช Risk Owners เทานั้น

๓. ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดเกณฑการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการรปะเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

◆ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเปนไปไดที่จะเกิดเหตุการณ ความเสี่ยงในชวงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความนาจะเปนที่จะเกิดเหตุการณนั้น ๆ

◆ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความ เสี่ยงนั้น โดยสามารถแบงเปนผลกระทบทางดานการเงินและผลกระทบที่ไมใชการเงิน

ตัวอยางในการกำหนดเกณฑ โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งนี้หนวยงานต่องเปนผูกำหนดเกณฑการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามความ เหมาะสมของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ตัวอย่าง เกณฑ์โอกาสการเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
๑	ความเสียหาย .....บาท หรือน้อยกว่า

๓. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้อง แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- เหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

๔. ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากที่หน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนงานแล้วหลักจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานการดำเนินงาน จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินวามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรือออน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว และตองมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรม ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเปนการยืนยันผลวามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบวารูปแบบการทุจริต หรือมีสภาพแวดลอมที่เปลี่ยนแปลงไป

แบบตารางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๕ ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาส ความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริตเปนลำดับแรก สวนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับตอมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หนวยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และ ประเมินความคุมคาและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ไดจากการประเมินมาประกอบดวย

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.					
ชื่อความเสี่ยง.....			ระดับความเสี่ยง		
ที่	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ

ส่วนที่ ๓
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม แนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ o30 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน กำหนดให้หน่วยงานแสดงผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ในประเด็นต่อไปนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การบริหารงานบุคคล

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิกรสภาการศึกษาไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินในกระบวนงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	๑. จัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่ไม่ก่อให้ เกิดประโยชน์ ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง
	๒. มีการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบเพื่อเรียกรับ สินบน ผลประโยชน์หรือ ให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
	๓. มีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑. การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR)	๑. การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะหรือที่เรียกว่า "lock spec" ของวัสดุ ครุภัณฑ์ หรืองานที่จ้าง ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งหรือผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่งก่อให้เกิดความได้เปรียบหรือชนะการแข่งขัน
	๒. มีการประสานกับบริษัทหรือผู้ที่มาเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนด
	๓. การกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงานหรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้ มีการประมาณราคาในส่วนนี้
๒. การกำหนดราคากลาง	๑. มีการกำหนดราคากลางสูงเกินจริง ส่งผลให้งบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างสูง ไม่เกิดความคุ้มค่า
	๒. การสืบราคากลางอาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. กรรมการฯ จัดซื้อจัดจ้างบางคนมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เสนอราคา
	๒. กรรมการฯ จัดซื้อจัดจ้างเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นหรือให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวจากผู้รับจ้าง
	- กรรมการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา
๖. การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ	มีการตรวจรับไม่ตรงตามสัญญาหรือรูปแบบที่กำหนด โดยมีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากคู่สัญญา

๔. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
การบรรจุเข้ารับราชการ	มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกในบรรจุเข้ารับราชการ
การแต่งตั้ง/โยกย้าย	มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดในการแต่งตั้ง/โยกย้ายบุคลากร โดยไม่สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการแต่งตั้ง/โยกย้าย
การประเมินผลการปฏิบัติราชการ	๓. มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์ อื่นใดเพื่อให้มีผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการในระดับที่สูงกว่าผลการปฏิบัติงานจริง ไม่เป็นธรรม
การประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	๔. มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อช่วยให้บุคลากรผ่านการประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น
การคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการอบรม	๕. มีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดในการคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการอบรม

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ดำเนินการกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการ โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. โอกาสการเกิดการทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสการเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม หรือเกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแลองค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหาย
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ หรือร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	หนวยตรวจสอบของหนวยงาน หรือหนวยตรวจสอบจากภายนอกเขาตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือมีการสงหนังสือรองเรียนและตั้งคำถามตอการทำงาน
๒	ปรากฏขาวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหนวยงาน มีคนรองเรียน แจงเบาะแส หรือเริ่มมีความกังวลและสอบถามขอมูล
๑	แทบจะไมมี

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ หน่วยงาน ในประเด็นต่อไปนี้ ๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ ๓) การจัดซื้อจัดจ้าง และ ๔) การบริหารงานบุคคล โดยขอความร่วมมือจากข้าราชการและบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการตอบแบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยดำเนินการสำรวจความคิดเห็นโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) และแนวทางหรือมาตการในการควบคุมความเสี่ยง ทั้งนี้ มีผู้ดำเนินการตอบแบบประเมินจำนวน ๑๒๑ คน รายละเอียด ดังนี้

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตและระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินในกระบวนงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับความเสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR)	◆จัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่จำเป็นเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	๑	๑	๑	ต่ำ
	◆ มีการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบเพื่อเรียกรับสินบน รับสินบน หรือผลประโยชน์อื่น หรือให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	๑	๑	๑	ต่ำ
	◆ มีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว	๒	๓	๖	ปานกลาง

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับความเสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง	จัดทำโครงการจัดซื้อ/จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่จำเป็น หรือเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	๕	๕	๒๕	สูงมาก
การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR)	◆ การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะหรือที่เรียกว่า "lock spec" ของวัสดุ ครุภัณฑ์ หรืองานที่จ้างใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่งก่อให้เกิดความได้เปรียบหรือชนะการแข่งขัน	๒	๑	๒	ต่ำ
	◆ มีการประสานกับบริษัทหรือผู้ที่มาเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนด	๑	๑	๑	ต่ำ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับความเสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
	◆ การกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงานหรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้ มีการประมาณราคาในส่วนนี้	๑	๑	๑	ต่ำ
การกำหนดราคากลาง	◆ มีการกำหนดราคากลางสูงเกินจริง ส่งผลให้งบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างสูง ไม่เกิดความคุ้มค่า	๑	๑	๑	ต่ำ
	◆ การสืบราคากลางอาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง	๒	๑	๒	ต่ำ
การจัดซื้อจัดจ้าง	◆ กรรมการจัดซื้อจัดจ้างบางคนมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เสนอราคา	๑	๑	๑	ต่ำ
	◆ กรรมการจัดซื้อจัดจ้างเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่น หรือให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวจากผู้รับจ้าง	๑	๑	๑	ต่ำ
การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ	◆ การตรวจรับไม่ตรงตามสัญญาหรือรูปแบบที่กำหนด โดยมีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากคู่สัญญา	๑	๑	๑	ต่ำ

๔. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับความเสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
การบรรจุเข้ารับราชการ	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกในบรรจุเข้ารับราชการ	๑	๑	๑	ต่ำ
การแต่งตั้ง/โยกย้าย	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดในการแต่งตั้ง/โยกย้ายบุคลากรโดยไม่สอดคล้องกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการแต่งตั้ง/โยกย้าย	๑	๑	๑	ต่ำ
การประเมินผลการปฏิบัติราชการ	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์ อื่นใดเพื่อให้มีผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการในระดับที่สูงกว่าผลการปฏิบัติงานจริง ไม่เป็นธรรม	๑	๑	๑	ต่ำ
การประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อช่วยให้บุคลากรผ่านการประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	๑	๑	๑	ต่ำ
การคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการอบรม	◆ การตรวจรับไม่ตรงตามสัญญาหรือรูปแบบที่กำหนดโดยมีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากคู่สัญญา	๑	๑	๑	ต่ำ

ส่วนที่ ๔
แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อเสนอแนะ แนวทางหรือมาตรการในควบคุมความเสี่ยงการทุจริต จากการสำรวจแบบประเมินความเสี่ยงทุจริต และข้อมูลระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ในขั้นตอนที่ ๔ โดยนำรูปแบบหรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง มาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดวิธีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการสำรวจความคอดเห็นภายในหน่วยงาน ข้อเสนอแนะจากการประเมินความเสี่ยงทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มากำหนดแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการป้องกันความเสี่ยงทุจริต รายละเอียด ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินในกระบวนงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
การจัดทำโครงการ/กิจกรรมของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาการ	◆จัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่จำเป็น เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	๑. จัดทำแนวทางหรือคู่มือ การเขียนโครงการ/กิจกรรม ๒. จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ๓.จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองโครงการ/กิจกรรม โดยในองค์ประกอบคณะกรรมการควรมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อให้มีมุมมองที่แตกต่าง ๔. ตรวจสอบแผนงานโครงการ/กิจกรรม ที่จะขอจัดสรรงบประมาณจะต้องเป็นไปตามหลักการ XYZ มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาไม่ใช่ใช้เพียงดุลพินิจในการตัดสิน เช่น มีความสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงและของหน่วยงาน เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง มีความเป็นไปได้ที่จะ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
		สามารถดำเนินการได้จริง ผลผลิตเหมาะสมกับงบประมาณที่ขอรับจัดสรร เกิดประโยชน์ต่อประชาชน มีความเป็นไปได้ในการติดตามตรวจสอบได้ภายหลังดำเนินโครงการเป็นต้น ๕. มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
	◆ มีการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบเพื่อเรียกรับสินบน รับสินบน หรือผลประโยชน์อื่น หรือให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	๑. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ๒. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ หรือจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๓. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ๔. จัดทำระบบรับเรื่องร้องการทุจริตที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ และมีความปลอดภัยคุ้มครองรักษาสิทธิให้กับผู้ร้องเรียน
	◆ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	๑. จัดทำแนวทาง มาตรการการใช้ทรัพย์สินราชการ หรือออกกฎระเบียบการใช้ทรัพย์สินราชการและบทลงโทษกรณีตรวจพบมีการ ทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ๒. จัดทำรายการพัสดุครุภัณฑ์ และมีการตรวจสอบอยู่เป็นระยะ ๓. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ หรือจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการแยกแยะประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ส่วนตัว

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง	จัดทำโครงการจัดซื้อ/จัดจ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่จำเป็น หรือเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง	จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้าและกำหนดให้มีคณะกรรมการกลางในการประเมิน/กลั่นกรอง/พิจารณาโครงการจัดซื้อจัดจ้างก่อนดำเนินการ
การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR)	◆ การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะหรือที่เรียกว่า "lock spec" ของวัสดุ ครุภัณฑ์ หรืองานที่จ้างใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่งก่อให้เกิดความได้เปรียบหรือชนะการแข่งขัน	๑. แนวทาง/มาตรการเสริมสร้างความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันเกี่ยวกับการรับสินบนและการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมในการจัดซื้อจัดจ้าง ๒. คู่มือหรือหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ๓. แต่งตั้งคณะกรรมการกลางในการตรวจสอบหรือตั้งคณะผู้สังเกตการณ์เพื่อให้เกิดการสอบทานและเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ๔. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และวิธีปฏิบัติในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นกลางและน่าเชื่อถือ ๕. การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง
	◆ มีการประสานกับบริษัทหรือผู้ที่มาเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนด	
	◆ การกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงานหรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้มีการประมาณราคาในส่วนนี้	
การกำหนดราคากลาง	◆ มีการกำหนดราคากลางสูงเกินจริง ส่งผลให้งบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างสูง ไม่เกิดความคุ้มค่า	
	◆ การสืบราคากลางอาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง	
การจัดซื้อจัดจ้าง	◆ กรรมการจัดซื้อจัดจ้างบางคนมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เสนอราคา	
	◆ กรรมการจัดซื้อจัดจ้างเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่น หรือให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวจากผู้รับจ้าง	

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ	◆ การตรวจรับไม่ตรงตามสัญญาหรือรูปแบบที่กำหนด โดยมีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากคู่สัญญา	

๔. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
การบรรจุเข้ารับราชการ	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกในบรรจุเข้ารับราชการ	๑. จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานในแต่ละกระบวนงาน ๒. จัดทำมาตรการหรือบทลงโทษกรณีมีการตรวจว่ามีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด อย่างจริงจัง ๓. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ หรือจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการแยกแยะประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ส่วนตัว ๔. เปิดเผยผลการดำเนินงานในกระบวนงานการบริหารงานบุคคล ๕. สร้างช่องทางร้องเรียน หรือช่องทางรับคำแนะนำปรึกษากรณีมีผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนงานการบริหารงานบุคคล ๖. มีการหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล
การแต่งตั้ง/โยกย้าย	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดในการแต่งตั้ง/โยกย้ายบุคลากร โดยไม่สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการแต่งตั้ง/โยกย้าย	
การประเมินผลการปฏิบัติราชการ	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์ อื่นใดเพื่อให้มีผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการในระดับที่สูงกว่าผลการปฏิบัติงานจริง ไม่เป็นธรรม	
การประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อช่วยให้บุคลากรผ่านการประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	
การคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการอบรม	◆ มีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดในการคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการอบรม	

กลุ่มงานจริยธรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุโขทัย แขวงดุสิต เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๘๐๑
อีเมลล์ : ethics.oec@gmail.com